

Handläggare
Ingalill Hägglund
Telefon: 08-50833788

Till
Utbildningsnämnden
2017-09-21

Fler nyanlända elever ska uppnå behörighet till gymnasiet (SOU 2017:54)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 11771/2017

Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Inger Pripp
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Andelen nyinvandrade elever som uppnår behörighet till gymnasieskolans nationella program är väsentligt lägre än för elever som är födda i Sverige. Utredningen presenterar studier av nyanlända elevers syn på mottagandet i svensk skola, upplevelser av förberedelseklass, inkludering, övergång till ordinarie klass, erfarenhet av inledande bedömning och bild av gymnasieprogrammet språkintröduktion. I utredningen identifieras problem och föreslås lösningar, åtgärder och anpassningar för att fler nyanlända elever som kommer i grundskolans senare år ska uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Utbildningsförvaltningen ställer sig bakom regeringens förslag med vissa tillägg i sakfrågorna.

Bakgrund/Ärendet

I regeringens betänkande av utredningen Fler nyanlända elever ska uppnå behörighet till gymnasiet, föreslås utifrån forskning och beprövad erfarenhet hur undervisningen i grundskolan kan organiseras för att möta behov och förutsättningar hos elever med

kort skolbakgrund, samt elever som har god skolunderbyggnad som kommer till Sverige i grundskolans senare år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen och avdelningen för utveckling och samordning.

Utbildningsförvaltningens synpunkter och förslag

Utredningens förslag indelas under olika rubriker med förslag på åtgärder och anpassningar:

Fortsatt statsbidrag till lovskola i årskurs 8 och 9

Utredningen föreslår att statsbidrag även i fortsättningen ska utgå till skolor som anordnar lovskola för nyanlända elever i årskurs 8 och 9 utöver den obligatoriska lovskolan.

Utbildningsförvaltningen ställer sig bakom förslaget.

Mer undervisningstid behövs för den nyanlända eleven som anländer till Sverige under de senare årskurserna.

Ökade möjlighet till anpassning av nyanlända elevers utbildning

Utredningen föreslår en anpassad timplan för nyanlända.

Utbildningsförvaltningen står i huvudsak bakom förslaget med följande synpunkter; Förstärkt studie-och yrkesvägledning bör kopplas till beslut om anpassad timplan. Beslutet bör beskrivas i den individuella utbildningsplanen. Skillnaden mellan den prioriterade timplanen och en anpassad timplan måste synliggöras.

Förstärkt rätt till studiehandledning på modersmålet

Utredningen föreslår att rätten till studiehandledning förstärks med att eleven ska få studiehandledning på modersmålet.

Utbildningsförvaltningen står i huvudsak bakom förslaget med följande tillägg:

- Rätten till studiehandledning bör även omfatta gymnasieskolans samtliga program.
- Uppdrag ges till Skolverket att ta fram en nationell digital plattform för studiehandledning.
- Uppdrag ges till Skolverket att ta fram en nationell utbildning för studiehandledare/modersmåls lärare i sitt modersmål, valfritt ämne och handledning.
- Omfattning i tid och längd bör tydliggöras för ökad likvärdighet.

Nyanlända elever ska få ett skriftligt omdöme i stället för terminsbetyget F

Utredningen föreslår att nyanlända elever som inte uppnår betyget E i stället ges ett skriftligt omdöme.

Utbildningsförvaltningen står i huvudsak bakom förslaget med tillägget att det skriftliga omdömet bör få en tydlig form och kopplas till bedömningsstöd, till exempel materialet ”Bygga svenska”.

Uppdrag om att ta fram ett generellt bedömningsstöd m.m.

Utredningen föreslår att Skolverket ges i uppdrag att:

- Ta fram ett generellt bedömningsstöd och stödmaterial för att upprätthålla en likvärdig utbildning för nyanlända elever och att synliggöra kunskapsutveckling som ligger under kraven som motsvarar godkänt betyg
- Ta fram ett stödmaterial i engelska på nybörjarnivå
- Komplettera bedömningsstödet Bygga svenska med vägledning
- Ta fram ett stödmaterial i alfabetisering.

Utbildningsförvaltningen står i huvudsak bakom förslaget med följande tillägg:

- De generella bedömningsstöden bör kopplas till formen för skriftliga omdömen och utformas som stöd för planering av elevers lärande.
- Bra med ett stödmaterial i engelska på nybörjarnivå
- För ökad likvärdighet bör Skolverket ges i uppdrag att ta fram nationella prov och summativa test utifrån bedömningsmaterialet Bygga svenska.
- Bra med ett stödmaterial i alfabetisering anpassad till åldersgruppen.

En statlig utredning bör tillsättas om ämnena svenska och svenska som andra språk

Utredningen föreslår att en särskild utredare ska tillsättas för att göra en bred översyn av ämnena svenska och svenska som andraspråk inom alla skolformer för att säkerställa att alla elevgruppers behov av svenskundervisning tillgodoses, samt en analys av hur lärarförsörjningen tillgodoses.

Utbildningsförvaltningen ställer sig bakom utredningens förslag.

Ensamkommande barns rätt till modersmålsundervisning
Utredningen föreslår att huvudmän ska vara skyldiga att erbjuda modersmålsundervisning även till ensamkommande elever i alla skolformer.

Utbildningsförvaltningen ställer sig bakom utredningens förslag, med tillägget att nyanlända elever i gymnasieåldern även ska få läsa modersmålskurser på grundläggande nivå.

En individuell studieplan

Utredningen föreslår att för nyanlända elever, i de senare årskurserna, ska en individuell studieplan upprättas senast inom två månader i den svenska skolan. Utredningen anser att eleven har rätt att kunna se ett mål med sin utbildning i grundskolan.

Utbildningsförvaltningen ställer sig bakom förslagen med tillägget att studie- och yrkesvägledning bör stärkas i upprättandet av den individuella utvecklingsplanen. Det är viktigt att skolan tydligt förmedlar kunskap om sambandet mellan utbildning och arbetsmarknad inför valet till gymnasieskolan. Kompetensutveckling för studie- och yrkesvägledare bör stärkas med interkulturell kompetens och rutiner för validering av tidigare skolkunskaper och betyg bör tydliggöras.

Mer flexibelt mottagande till introduktionsprogrammen

Utredningen föreslår att om huvudmannen för utbildningen finner att det finns synnerliga skäl får ungdomar som inte har godkänt i svenska/svenska som andraspråk, men som i övrigt uppfyller behörighetskraven, tas emot på programinriktat individuellt val. Utredningen föreslår vidare att yrkesintroduktion och individuellt alternativ ska stå öppna för de nyanlända ungdomar som har tillräckliga språkkunskaper.

Utbildningsförvaltningen ställer sig bakom förslaget, men föreslår en utredning om möjligheten att organisera språkintröduktion med mer flexibla övergångar till nationella program.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen, samt att beslutet justeras omedelbart.

Bilaga

Fler nyanlända elever ska uppnå behörighet till gymnasiet (SOU 2017:54)